

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Rådhuspladsen 16

1550 København V

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

Meddelelser nr. 9

4. november 2016

Udkast til lov om ændring af færdselsloven er i høring - Ændring af sanktionerne for kørsel i hashpåvirket tilstand og alkoholåse

Udkast til lov om ændring af retsplejeloven m.v. er i høring – Regulering af de vejledende salærtakster flyttes fra landsretterne til Justitsministeriet

Advokatnævnets årsberetning 2015

Flygtningenævnets årsberetning 2015

Ny dokumentarserie til DR1 om, hvordan det danske retssystem fungerer med udgangspunkt i Retten i Roskilde

Indsamling af erfaringer med digitale hovedforhandlinger i straffesager

Afskedshyldest til Gorm Toftegaard Nielsen

Sæt kryds i kalenderen – kursus og generalforsamling 24. - 26. marts 2017

Høringssvar

Ændring af udvisningsreglerne m.v.

Styrket kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, herunder indførelse af underretningspligt, skærpet straf, afsoning i fodlænke og særlig adgang til varetægtsfængsling

Seneste nyt fra Højesteret

Meddelelse 17:

Salærtaksterne

Udkast til lov om ændring af færdselsloven er i høring - Ændring af sanktionerne for kørsel i hashpåvirket tilstand og alkoholåse

Transportministeriet har den 21.10.16 sendt ovennævnte lovforslag i høring.

På landsforeningens næste bestyrelsesmøde, der afholdes 16.11.16, er høringen på dagsordenen.

Fristen for høringssvar er 21.11.16.

Uddrag fra lovforslaget er indsat her:

”1. Indledning og baggrund

Der blev den 30. juni 2016 indgået en politisk aftale mellem Regeringen (Venstre), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folketinget om kørsel i hashpåvirket tilstand og alkoholåse. Af aftalen fremgår det, at parterne var enige om at indføre en proportional sanktionering af kørsel med hash i blodet samt ændre alkoholåsordningen med henblik på at udvide muligheden for brug af alkoholåse. Hovedformålet med lovforslaget er at implementere den politiske aftale, således at reglerne i færdselsloven tilpasses den politiske aftale.

For så vidt angår hashkørsel er der på nuværende tidspunkt i færdselsloven fastsat en såkaldt nulgrænse for kørsel med stoffer, herunder hash, i blodet. Enhver overtrædelse af nulgrænsen medfører med de nuværende regler en bøde svarende til en månedsløn og en ubetinget frakendelse af førerretten i minimum 3 år. Straffen er i disse tilfælde ikke altid proportional og kan have vidtrækkende og utilsigtede konsekvenser, der ikke er i samfundets interesse. Det blev i den politiske aftale besluttet, at der skulle gennemføres en lovændring, således at sanktionssystemet for hashkørsel bygges op efter en trappestigemodel, hvor straffen for kørsel med hash/cannabis (tetrahydro-cannabinol – THC) i blodet stiger i takt med det målte indhold af THC i blodet.

Parterne i den politiske aftale var endvidere enige om at ændre den nuværende alkoholåsordning, der trådte i kraft den 1. april 2015. Baggrunden for ønsket om at ændre alkoholåsordningen er, at det allerede nu kan konstateres, at den nuværende ordning ikke er en succes, idet der siden ordningens ikrafttræden alene er ca. 24 personer, der har valgt at benytte sig af ordningen. Rigspolitiet havde forventet, at ca. 500 til 1.000 personer årligt ville tilmelde sig ordningen. I lyset af bl.a. de forhold var det et politisk ønske at ændre af alkoholåsordningen, således at alkoholåsen i visse tilfælde kan vælges som alternativ til en ubetinget frakendelse.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Ændring af sanktionerne for hashkørsel

Det fremgår af den politiske aftale, at sanktionerne for kørsel med hash i blodet ønskes ændret, således at sanktionssystemet for hashkørsel bygges op efter en trappestigemodel, hvor straffen for kørsel med hash i blodet stiger i takt med det målte indhold af THC i blodet.”

Hele høringen kan læses her:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59976>

Eventuelle bemærkninger fra landsforeningens medlemmer til høringen kan mailes til Peter Trudsø på

pt@strafferetsadvokaten.dk senest 15.11.16.

Peter Trudsø vil derefter forelægge bemærkningerne for bestyrelsen ved mødet 16.11.16.

Udkast til lov om ændring af retsplejeloven m.v. er i høring – Regulering af de vejledende salærtakster flyttes fra landsretterne til Justitsministeriet

Justitsministeriet har den 14.10.16 sendt forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (Udeblivelsesdomme, forkyndelse og anvendelse af digital kommunikation i straffesager m.v.) i høring.

Landsforeningens bestyrelse er for øjeblikket ved at lave et høringssvar.

Fristen for høringssvar er 11.11.16.

Af punkt 2.9.2, der handler om regulering af salærer, fremgår:

”2.9.2. Justitsministeriets overvejelser

Det følger af finansloven for 2017, at de vejledende takster pr. 1. oktober 2014 for salærer til forsvarere i straffesager, bistandsadvokater samt til beskikkede advokater i ægteskabs-, forældreansvars- og børnefjernelsessager skal reduceres. Baggrunden for justeringen er, at taksterne i perioden fra 2007-2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Justitsministeriet har efter drøftelse med landsretspræsidenterne besluttet, at reguleringen af de vejledende salærtakster flyttes fra landsretterne til Justitsministeriet.

2.9.3. Lovforslagets udformning

2.9.3.1. Der foreslås indsat en bemyndigelsesbestemmelse i retsplejelovens § 334, stk. 7, der giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte takster om salær til beskikkede advokater.

Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse bl.a. at fastsætte takster om salær til beskikkede advokater i ægteskabs- og forældremyndighedsager.

Justitsministeriet agter desuden med hjemmel i bestemmelsen at fastsætte takster om salær til beskikkede advokater i såkaldte børnefjernelsessager, dvs. i sager om anbringelse uden for hjemmet i medfør af servicelovens § 58, hvor Ankestyrelsens afgørelse er forelagt byretten i medfør af service-lovens § 169.

Justitsministeriet agter endelig med hjemmel i bestemmelsen at fastsætte takster om salær til bistandsadvokater, dvs. advokater, der er beskikket for forurettede i straffesager.

Justitsministeriet vil ved fastsættelse af salærtaksterne tage højde for, at de vejledende takster pr. 1. oktober 2014 for salærer til beskikkede advokater i forældremyndigheds-, ægteskabs- og børnefjernelsessager samt bistands-advokater i perioden fra 2007 til 2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Justitsministeriet agter ikke at fastsætte takster for salær til beskikkede advokater i andre typer af sager. Salæret til beskikkede advokater i andre sager end forældremyndigheds-, ægteskabs- og børnefjernelsessager vil således også fremover skulle fastsættes med udgangspunkt i landsretternes vejledende proceduretakster.

Det vil fortsat være den ret, der har foretaget beskikkelsen, som fastsætter salær og godtgørelse til den beskikkede advokat i den konkrete sag. De takster, som Justitsministeriet agter at fastsætte i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 334, stk. 7, vil således alene være vejledende og skulle tjene som udgangspunkt for retten i forbindelse med salærfastsættelsen.

Det foreslås som følge heraf, at det i retsplejelovens § 334, stk. 4, fastsættes, at retten ved fastsættelse af salær til den beskikkede advokat tager udgangspunkt i de salærtakster, som er fastsat af justitsministeren i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i stk. 7, men at retten kan forhøje salæret, hvis sagen har været særligt tidskrævende for den beskikkede advokat, eller nedsætte salæret, hvis sagen har været mindre tidskrævende end normalt for den beskikkede advokat. Herved understreges, at fastsættelse af salær til en beskikket advokat beror på en konkret vurdering, og at retten – som det også er tilfældet i dag – ved fastsættelse af salæret vil kunne inddrage sagens karakter i sin afgørelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 6 og 7, og bemærkningerne hertil.

2.9.3.2. Der foreslås endvidere indsat en bemyndigelsesbestemmelse i retsplejelovens § 741, stk. 3, der giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte takster om vederlag til offentlige forsvarere.

Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet med hjemmel i den foreslåede bestemmelse at fastsætte takster om bl.a. salær til offentlige forsvarere for tilståelsessager og hovedforhandlinger af forskellig varighed, grundlovsforhør, fristforlængelser, herunder på skriftlig grundlag, retsmøder under sagens forberedelse samt afhøringer hos politiet. Justitsministeriet agter desuden at fastsætte takster om salær for bl.a. fængselsbesøg, landsretssager, der afsluttes ved ankefrafald inden hovedforhandlingen, og hovedforhandlinger, der aflyses med kort frist. Justitsministeriet agter endvidere at fastsætte bestemmelser om forhøjede salærer til forsvarere i straffesager vedrørende særlig økonomisk kriminalitet.

Justitsministeriet vil ved fastsættelse af salærtaksterne tage højde for, at de vejledende takster pr. 1. oktober 2014 for salærer til forsvarere i straffesager i perioden fra 2007 til 2014 er steget med gennemsnitligt 5,8 pct. mere end den generelle pris- og lønudvikling.

Det vil fortsat være den ret, der har foretaget beskikkelsen, som fastsætter vederlaget til den offentlige forsvarer i den konkrete sag. De takster, som Justitsministeriet fastsætter i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i § 741, stk. 3, vil således alene være vejledende og skulle tjene som udgangspunkt for retten i forbindelse med salærfastsættelsen.

Det foreslås som følge heraf, at det i retsplejelovens § 741, stk. 2, fastsættes, at retten ved fastsættelse af vederlag til den offentlige forsvarer tager udgangspunkt i de salærtakster, som er fastsat af justitsministeren i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i stk. 3, men at retten kan forhøje salæret, hvis sagen har været særligt tidskrævende for den offentlige forsvarer, eller nedsætte salæret, hvis sagen har været mindre tidskrævende end normalt for den offentlige forsvarer. Herved understreges, at fastsættelse af vederlag til en offentlig forsvarer beror på en konkret vurdering, og at retten – som det også er tilfældet i dag – ved fastsættelse af vederlaget til en offentlig forsvarer vil kunne inddrage sagens karakter i sin afgørelse.

Der foreslås ikke med lovforslaget en ændring af bestemmelserne i lov om undersøgelseskommissioner om vederlag til beskikkede bisiddere. Dette indebærer, at bisiddere, der er beskikket i medfør af lov om undersøgelseskommissioner, vil blive honoreret efter de takster om salær til forsvarere i straffesager, som Justitsministeriet agter at fastsætte i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i retsplejelovens § 741, stk. 3, såfremt lovforslaget vedtages.

Der lægges med lovforslaget heller ikke op til at ændre i forudsætningen om, at de standardbeløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokatbistand i de såkaldte småsager, skal fastsættes med udgangspunkt i de vejledende salærtakster for forsvarere i straffesager. Dette indebærer, at de beløb, der tilkendes til dækning af udgifter til advokat m.fl. i hovedforhandlede småsager vil skulle fastsættes med udgangspunkt i de takster om salær til forsvarere i straffesager, som Justitsministeriet agter at fastsætte i henhold til den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i retsplejelovens § 741, stk. 3, såfremt lovforslaget vedtages.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil.”

Hele lovforslaget kan ses her:

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59938>

Advokatnævnets årsberetning 2015

Advokatnævnets årsberetning 2015 er udkommet og kan læses her:

<http://www.advokatsamfundet.dk/Advokatnaevnet/OmAdvokatnaevnet/Beretning.aspx>

Flygtningenævnets årsberetning 2015

Flygtningenævnets årsberetning 2015 er udkommet.

For forsvarsadvokater er særligt kapitel 7 (side 503 ff.) interessant, idet kapitlet vedrører betydningen af kriminelle forhold.

Beretningen kan læses her:

http://fln.dk/da/Publikationer/Publikationer/Beretninger/24_beretning_2015.aspx

Ny dokumentarserie til DR1 om, hvordan det danske retssystem fungerer med udgangspunkt i Retten i Roskilde

”Kære Forsvarsadvokater

Mit navn er Oscar Riis-Hansen, jeg er journalist og tilrettelægger hos Impact tv, som er et privat produktionsselskab, der producerer faktaprogrammer til DR og TV2. Lige nu er vi i gang med at producere en ny dokumentarserie til DR1, der har til hensigt, at oplyse danskerne om, hvordan det danske retssystem fungerer med udgangspunkt i Retten i Roskilde.

Vores mål er at give seerne et indblik i nogle af de mange forskellige sagstyper, som byretten behandler – herunder straffesager, civile sager, retsmægling, fogedsager, skifteretssager m.m. Vi ønsker, så vidt muligt at følge en given sag før, under og efter rettens behandling, for på den måde at give seerne en forståelse af de forskellige processer, der indgår i en given retssag.

Sagerne handler ikke nødvendigvis om liv eller død, men ofte om store følelser og årelange konflikter, som afgøres i retslokalet, eller ved en retsmægling. Det centrale i serien er borgerne og de historier, som ligger bag ved deres møde med retssystemet. Hvad forventer de? Hvad er gået forud for retssagen? Hvordan oplever de mødet med retssystemet? Og hvad kommer der til at ske efterfølgende?

Hovedpersonerne i fortællingen er de mennesker, der er involveret i sagerne, mens rettens personale, forsvarsadvokaterne og anklagemyndigheden er medspillere, der hjælper seeren til at forstå de forskellige aspekter i en given sag. Derfor vil vi, så vidt muligt, gerne følge en sag fra det første møde med advokaten, til den afgøres i retten.

I samarbejde med Domstolsstyrelsen og Retten i Roskilde, har vi derfor fået adgang til at filme retsmøder i Byretten i Roskilde, forudsat at vi har fået de nødvendige samtykker på plads fra de implicerede.

Grunden til at jeg kontakter jer er, at I eventuelt (måske kan hjælpe os videre ved at sætte os i forbindelse med) har en eller flere klienter, som kunne have interesse i at medvirke i denne serie, eller hvis I har nogle kommende sager i Retten i Roskilde, som I mener kunne være interessante for os at følge.

Helt praktisk har vi udarbejdet en folder med information om projektet, samt kontaktinfo på redaktionen, som vi håber, at I vil hjælpe med at videreformidle til jeres klienter. Det er naturligvis helt uforpligtende at henvende sig. Der vil desuden blive indgået en grundig medvirkende kontrakt med alle parter, førend vi påbegynder optagelser til programmet. Vi er i den unikke og ekstraordinære situation, at DR givet os et helt 1 år til at producere denne serie. Vi er begyndt at producere programmet fra 1. oktober 2016, og vi er allerede godt i gang.

Såfremt at I har nogle spørgsmål til programmet, eller I er interesseret i at indgå i en yderligere dialog om projektet, så vil vi meget gerne komme forbi til et møde, eller uddybe yderligere over telefonen.

Mail: osha@impacttv.dk

Tlf: +45 24 23 36 56

På forhånd tak for din tid,
De bedste hilsner
Oscar Lange Riis-Hansen”

Indsamling af erfaringer med digitale hovedforhandlinger i straffesager

I sidste nummer af Meddelelser blev der efterlyst erfaringer fra medlemmer med digitale hovedforhandlinger i straffesager. Bestyrelsen sætter pris på de tilbagemeldinger, der allerede er modtaget. De indhentede erfaringer vil blive videreformidlet til domstolene og anklagemyndigheden.

Medlemmer kan fortsat indberette erfaringer fordelt efter retskreds som nævnt nedenfor.

Retskreds

København, Roskilde, Holbæk

Glostrup, Frederiksberg, Lyngby, Hillerød, Helsingør

Nykøbing F., Næstved, Bornholm

Odense, Svendborg, Sønderborg, Kolding

Esbjerg, Horsens, Aarhus, Viborg, Randers

Aalborg, Hjørring, Herning, Holstebro

Meldes til bestyrelsesmedlem

Kim Bagge, kb@baggelaw.dk

Lone Refshammer, lr@advokatrefshammer.dk

Jeppe Søndergaard, jes@maribo.ret-raad.dk

Vilhelm Dickmeiss, vd@advokatdickmeiss.dk

Bjarne Frøberg, bf@121311.dk

Bjarne Damm Johansen, bdj@70151000.dk

Der kan læses mere om digitale hovedforhandlinger i straffesager her:

<http://www.domstol.dk/SAADANGOERDU/TILDIGDERER/ADVOKAT/Pages/default.aspx>

Afskedshyldest til Gorm Toftegaard Nielsen

Efter næsten 28 år som professor takker en af dansk rets helt store personligheder af.

Dette markeres **onsdag den 18. januar 2017 kl. 14.00 til 17.00** i Aulaen på Aarhus Universitet med efterfølgende reception i Vandrehallen.

Program:

- Velkomst
- "Gorm - set med en udvalgsformands og censors øjne"
Ved Bjarne Christensen, fhv. landsretspræsident
- "Lovgiversignal ved strafutmålingen – dansk inspirasjon for norsk rett"
Ved Magnus Matningsdal, høyesterettsdommer, professor, dr. juris, Norge
- "Nogle bemærkninger om aflevering og afslutning"
Ved Lasse Lund Madsen, lektor, ph.d., Aarhus Universitet
- "Gorm som lærer, inspirator og statsretsekspert"
Ved Jens Peter Christensen, højesteretsdommer, professor, dr.jur.
- Reception

Tilmeld dig på www.law.au.dk/gorm

Sæt kryds i kalenderen – kursus og generalforsamling 24. - 26. marts 2017

Landsforeningens næste generalforsamling afholdes - som tidligere annonceret i Meddelelser - i Svendborg på Hotel Svendborg søndag den 26. marts 2017 om formiddagen.

Der vil være socialt samvær fra fredag den 24. marts 2017 om aftenen.

Lørdag den 25. marts 2017 vil der være kursus i løbet af dagen samt festmiddag om aftenen.

Nærmere om pris og tilmelding følger i Meddelelser.

Hørings svar

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet
uibm@uibm.dk og ion@uibm.dk

31. oktober 2016

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Ændring af udvisningsreglerne m.v.).

Ved e-mail af 3. oktober 2016 har Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet anmodet Landsforeningen af Forsvarsadvokater om bemærkninger til ovennævnte høring.

Med lovforslaget foreslås det, at ordene "med sikkerhed" igen indsættes i udlændingelovens § 26, stk. 2, således at en kriminel udlænding skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Som konsekvens heraf foreslås det endvidere, at ordene "med sikkerhed" indsættes i udlændingelovens §§ 24 b, stk. 1, og 24 b, stk. 3, om betinget udvisning, hvis der ikke er grundlag for udvisning.

I den anledning kan Landsforeningen udtale følgende:

Udvisning beror på konkret vurdering af en lang række omstændigheder, herunder en række omstændigheder nævnt i udlændingelovens § 26 og vil altid kun ske under hensyn til Danmarks internationale forpligtelser. Lovforslaget ændrer ikke ved, at de internationale forpligtelser altid skal overholdes, og at det vil være op til domstolene at foretage en konkret vurdering af, om udvisning vil være mulig inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser.

Lovforslaget er derfor overflødig.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet
uibm@uibm.dk og lel@uibm.dk

31. oktober 2016

Høring over udkast til lov om ændring af udlændingeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og straffeloven (Styrket kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, herunder indførelse af underretningspligt, skærpet straf, afsoning i fodlænke og særlig adgang til varetægtsfængsling)

Ved e-mail af 6. oktober 2016 har Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet sendt ovennævnte lovforslag i høring. Fristen for eventuelle bemærkninger var i fredags den 28. oktober 2016.

I den anledning kan landsforeningen oplyse, at den korte høringsfrist ikke giver mulighed for at udarbejde et hørings svar.

Det er betænkeligt for retssikkerheden, når høringer sendes ud med korte frister. Hvis det skal give mening at sende et udkast til lovforslag i høring skal de berørte myndigheder og organisationer m.v. have den nødvendige tid til at gennemarbejde et hørings svar. Herved mindskes risikoen for lovsjusk.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

Seneste nyt fra Højesteret

Siden seneste nummer af Meddelelser er der afsagt følgende afgørelser af Højesteret med interesse for forsvarsadvokater (www.hoejesteret.dk)

En tiltalt, der var idømt 6 års fængsel for hæleri, skulle være varetægtsfængslet under landsrettens behandling af ankesagen.

Kendelse afsagt den 7. oktober 2016, sag 152/2016

T blev ved byretten fundet skyldig i bl.a. hæleri af særlig grov beskaffenhed. Forholdet var over flere år begået af T i forening med sin far og i forbindelse med udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed. Sagen drejede sig om ca. 184 mio. kr. T blev idømt fængsel i 6 år. T ankede dommen til landsretten, som i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, bestemte, at T skulle være varetægtsfængslet frem til dom.

Højesteret bemærkede, at varetægtsfængsling efter den nævnte bestemmelse ikke er begrænset til bestemte kriminalitetsformer men forudsætter, at der foreligger forhold, som ved endelig dom må forventes at udløse en straf på mindst 1 års ubetinget fængsel. Der må herudover foretages en konkret vurdering af, om hensynet til retshåndhævelsen efter forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod. Ved denne konkrete vurdering kan kriminalitetens art spille en rolle, og der må i almindelighed kræves mere til at begrunde fængsling i sager om økonomisk kriminalitet end i sager om personfarlig kriminalitet.

T havde været frihedsberøvet siden den 17. november 2014, og hovedforhandlingen i landsretten påbegyndes den 10. januar 2017. Højesteret fandt, henset til at forholdet var begået af flere i forening, under udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed samt vedrørte ca. 184 mio. kr., at T skulle forblive varetægtsfængslet.

Højesteret stadfæstede herefter landsrettens kendelse om fortsat varetægtsfængsling.

Der var sådan en sammenhæng mellem et tyveri og en fremsat trussel om vold, at forholdet kunne henføres under straffelovens § 288, stk. 1, nr. 2

Dom afsagt den 10. oktober 2016, sag 82/2016

T begik i forening med to medgerningsmænd ca. kl. 04.30 indbrud i en villa. De forsøgte i tidsrummet 04.30 til 05.00 at begå indbrud i 2 andre villaer i kvarteret, hvor de blev overrasket og forfulgt af en beboer, A, der ca. kl. 05.01 fandt T og medgerningsmændene samt koster fra det første indbrud ca. 200 meter fra denne adresse. T og medgerningsmændene fremsatte her trusler mod A, og denne fortrak derfor fra stedet, hvor kosterne befandt sig.

Da truslerne om vold blev fremsat af T og medgerningsmændene under et tyvetogt i et villakvarter, fandt Højesteret, at der var en sådan sammenhæng mellem tyveriet og truslerne, at tyveriet med rette af landsretten var henført under straffelovens § 288, stk. 1, nr. 2, om røveri.

Højesteret fandt endvidere, at T ikke kunne straffes for tyveri af de genstande, med hensyn til hvilke han var dømt for røveri. Da det ikke af landsrettens dom fremgik, at landsrettens domfældelse for det pågældende indbrudstyveri angik andre genstande end de koster, der var omfattet af røveriforholdet, blev T frifundet for dette indbrud.

T blev i alt dømt for 20 indbrudstyverier i private hjem og forsøg herpå. Højesteret fandt, at tyveriforholdene med rette var henført under straffelovens § 286, stk. 1, som organiseret indbrudskriminalitet.

Højesteret stadfæstede herefter landsrettens dom med den ændring, at T blev frifundet for et tyveriforhold.

Retsplejelovens § 804, stk. 1, giver hjemmel til fremadrettet edition

Kendelse afsagt den 13. oktober 2016, sag 122/2016

Sagen angik, om der i retsplejelovens § 804, stk. 1, er hjemmel til at pålægge en bank at oplyse om kontobevægelser, der finder sted inden for et nærmere fastsat tidsrum efter afsigelsen af en kendelse om edition (fremadrettet edition).

Efter retsplejelovens § 804, stk. 1, kan der som led i efterforskningen af en lovovertrædelse under nærmere angivne betingelser meddeles en person pålæg om at forevise eller udlevere genstande, som den pågældende har rådighed over.

Højesteret udtalte, at efter forarbejderne til bestemmelsen kan det pålægges en person at udlevere genstande, herunder oplysninger fra pengeinstitutter, som den pågældende har eller – inden for et

nærmere fastsat fremtidigt tidsrum – vil få rådighed over. I overensstemmelse hermed er det i retspraksis fastslået, at en kendelse om oplysning om transaktioner på en identificeret bankkonto også kan angå fremtidige transaktioner i en nærmere angivet periode.

Ved lov nr. 634 af 12. juni 2013, blev der i retsplejelovens § 806 indsat et nyt stykke (stk. 3), som giver mulighed for editionspålæg inden for et tidsrum på højst 4 uger over for flere banker på baggrund af en enkelt retskendelse ("kendelse på transaktion"), så en transaktion lettere kan følges fra bank til bank. I forarbejderne til denne bestemmelse er den ovennævnte retspraksis lagt til grund.

På den anførte baggrund fandt Højesteret, at der i retsplejelovens § 804, stk. 1, er hjemmel til inden for et tidsrum på 4 uger at pålægge en bank at oplyse om fremtidige kontobevægelser.

Landsretten var kommet til samme resultat.

Legemsindgreb i form af røntgenundersøgelse af en person, der var sigtet for at have indsmuglet hash fra Danmark til Grønland, var af afgørende betydning for efterforskningen, jf. den grønlandske retsplejelovs § 403, stk. 1, nr. 2.

Kendelse afsagt den 21. oktober 2016, sag 140/2016

Ved ankomst til Grønland blev T anholdt og sigtet sammen med to andre for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. T nægtede sig skyldig. En af de medsigtede forklarede, at de tre sammen havde slugt og indsmuglet hash til Grønland. T nægtede at medvirke til legemsindgreb i form af en røntgenundersøgelse. Anklagemyndigheden indbragte spørgsmålet herom for kredsretten, som afviste begæringen. Anklagemyndigheden kærede beslutningen, og i forbindelse med behandlingen af kæremålet fik Grønlands Landsret den følgende dag oplyst, at T var begyndt at udskille hash. Landsretten traf herefter beslutning om at tillade røntgenundersøgelse af T og bemærkede i den forbindelse, at undersøgelsen var et sådant mindre indgribende skridt, at det efter omstændighederne burde tillades. Ved den efterfølgende røntgenundersøgelse blev det konstateret, at T havde fremmedlegemer i maven i form af "aflange klumper", og senere blev hashen fra Ts afføring kontrolvejret til 78 gram.

Højesteret bemærkede, at forarbejderne til § 403 i den grønlandske retsplejelov fastslår, at bestemmelsen svarer til § 792 a, stk. 2, i den danske retsplejelov. Ifølge forarbejderne til denne bestemmelse indebærer kravet om, at indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, at legemsundersøgelse kun må anvendes i tilfælde, hvor andre efterforskningskridt ikke kan benyttes eller vil være uforholdsmæssigt besværlige. Henset til sagens oplysninger lagde Højesteret til grund, at det var usikkert, hvor stor en mængde hash de tre sigtede havde forsøgt at indsmugle, og hvor stor en mængde heraf T havde indtaget. Højesteret udtalte, at en konstatering af, om T havde slugt yderligere stof uden en røntgenundersøgelse ville forudsætte en fortsat overvågning af T under fortsat frihedsberøvelse. Højesteret fastslog, at en røntgenundersøgelse af T under disse omstændigheder måtte anses for at være et indgreb, der var af afgørende betydning for efterforskningen, jf. den grønlandske retsplejelovs § 403, stk. 1, nr. 2. En røntgenundersøgelse og krænkelsen og ubehaget herved kunne ikke efter formålet og lovovertrædelsens karakter og grovhed anses for et uforholdsmæssigt indgreb, jf. den grønlandske retsplejelovs § 406.

Højesteret stadfæstede herefter Grønlands Landsrets beslutning.

Udenlandsk politi kunne fortsætte med at aflytte en udenlandsk udlejningsbil, når den passerede

grænsen til Danmark

Kendelse afsagt den 2. november 2016, sag 129/2016

Under efterforskning af en sag om grov narkotikakriminalitet fremsatte en udenlandsk anklagemyndighed anmodning om tilladelse til aflytning af samtaler og udtalelser i en udenlandsk udlejningsbil, når bilen befandt sig på dansk territorium. Anmodningen blev fremsat som led i en større narkotikaefterforskning rettet mod personer bosiddende i udlandet. Aflytningsudstyret var installeret af den udenlandske politimyndighed i udlejningsbilen, mens bilen var i udlandet, og ved hjælp af udstyret kunne den udenlandske politimyndighed aflytte samtaler og udtalelser i bilen, herunder også de samtaler, der havde fundet sted i bilen, mens bilen befandt sig i Danmark.

Højesteret lagde til grund, at de materielle betingelser i retsplejeloven for at foretage aflytning var opfyldt, jf. navnlig § 780, stk. 1, nr. 2, og § 781, stk. 1 og 5.

Højesteret tiltrådte endvidere, at anmodningen om tilladelse til aflytning var imødekommet efter en analogi af bestemmelserne i retsplejeloven om rumaflytning. Højesteret lagde vægt på, at den udenlandske politimyndighed ikke opererede på dansk territorium i forbindelse med gennemførelsen af aflytningen, idet aflytningsudstyret var installeret i udlandet, og idet aflytningen blev foretaget, uden at den udenlandske politimyndighed indfandt sig på dansk område.

Højesteret bemærkede, at det forhold, at der i retsplejelovens § 783, stk. 5, ved en lovændring i 2002 blev indsat en bestemmelse om dansk politis behandling af underretninger fra en anden medlemsstat om aflytning af telekommunikation uden teknisk bistand fra dansk politi, jf. EU-retshjælpskonventionens artikel 20, ikke afskar fra en analog anvendelse af reglerne om rumaflytning i en situation som den foreliggende.

Landsretten var nået til samme resultat.

Højesterets kendelse er afsagt for lukkede døre og offentliggøres derfor ikke.

Meddelelse 17 / 2016

Salærtaksterne

De vejledende salærtakster

Fem advokater kærede byrettens kendelse om salær i en nævningesag. Landsretten forhøjede salærerne for to af advokaterne med henholdsvis 5.100 kr. + moms og 8.500 kr. + moms. Landsrettens kendelse indeholder generelle bemærkninger om salærfastsættelse for hovedforhandlingen, ekstra forberedelsestid, arrestbesøg og materialesamlinger.

Vestre Landsrets kendelse af 23. september 2016, V.L. S-1343-16

”De 5 forsvarsadvokater har kæret byrettens salærfastsættelse i retsbog af 30. juni 2016 i sagen, der har været behandlet som nævningesag.

Byretten har fremsendt et regneark, som har dannet grundlag for salærfastsættelserne. Forsvarerne har haft lejlighed til at fremkomme med bemærkninger til regnearket.

Landsretten afsagde

K e n d e l s e:

Generelle bemærkninger

Salær for hovedforhandlingen

Efter landsretspræsidenternes vejledende salærtakster for bl.a. forsvarere i straffesager punkt A.10. honoreres forsvareren for en hovedforhandling, der varer 5 timer, med 12.500 kr. + moms og for en hovedforhandling, der varer 6 timer, med et salær på 15.000 kr. + moms. Til hovedforhandlingens varighed medregnes ikke sædvanlig frokostpause.

Landsretten lægger efter de foreliggende oplysninger til grund, at der under hovedforhandlingen i byretten har været holdt en sædvanlig frokostpause på omkring 1 time. Det tiltrædes derfor, at salæret på retsdage, hvor hovedforhandlingen har været fra kl. 9 til kl. 15, som udgangspunkt skal fastsættes til 12.500 kr. + moms svarende til 5 timer.

I nævningesager kan der efter de vejledende salærtakster punkt A.14. være grundlag for nogen forhøjelse af den anvendte sats. Byretten har i overensstemmelse hermed forhøjet taksten for en dag med et retsmøde på 5 timer til 15.000 kr. + moms. Landsretten er enig med byretten i denne forhøjelse.

For så vidt angår dage, hvor hovedforhandlingen har haft en kortere varighed end 5 timer, bemærker landsretten, at salæret skal fastsættes med udgangspunkt i den faktisk anvendte tid i retten, men at salæret efter en konkret vurdering af sagen, herunder navnlig af den tid, som advokaten har brugt til at forberede hovedforhandlingen, kan forhøjes med op til halvdelen af forskellen mellem salæret for den afsatte tid og salæret for den faktisk anvendte tid. Om der er grundlag for en sådan forhøjelse, må afgøres efter en vurdering af oplysningerne i den enkelte sag.

Ekstra forberedelsestid

Efter landsretspræsidenternes vejledende salærtakster punkt A.10. omfatter taksten for hovedforhandlingen også samtaler på kontoret med klienten, indhentelse af oplysninger og forberedelse til hovedforhandling og af procedure i normalt omfang. I sager, hvor forberedelsestiden har overskredet det sædvanlige, kan der ydes et tillæg herfor med 1.700 kr. + moms pr. time for den tid, der må antages at være medgået til den yderligere forberedelse.

Det må således bero på en konkret vurdering af sagen og den enkelte forsvarers arbejde, om der er grundlag for undtagelsesvist at forhøje salæret som følge af, at forberedelsestiden har overskredet det sædvanlige.

Landsretten bemærker i den forbindelse, at det i sager med flere forsvarere vil være naturligt, at forsvarerne aftaler at fordele proceduren vedrørende særlige problemstillinger i sagen mellem sig.

Arrestbesøg

Fængselsbesøg af normal varighed honoreres efter de vejledende salærtakster punkt A.6. med 1.450 kr. + moms. Der sker således ikke honorering efter tidsforbrug, men der vil kunne blive tale om at forhøje salæret, eventuelt efter tidsforbrug, hvis der efter en konkret vurdering af sagen og det enkelte arrestbesøg er grundlag for at antage, at det er berettiget, at besøget har været længere end af normal varighed.

Da taksten for hovedforhandlingen omfatter samtaler med klienten på kontoret, er der almindeligvis ikke grundlag for særskilt at honorere telefonsamtaler med en klient, heller ikke selv om denne er arrestant.

Materialiesamlinger

Efter de vejledende salærtakster punkt A.10. kan der ved fastsættelse af salær til en forsvarer tages højde for, at der er udarbejdet relevant materialesamling. Forsvareren kan således ikke påregne at få salær efter den tid, som den pågældende oplyser at have anvendt på at udarbejde en materialesamling, men der skal foretages et konkret skøn over relevansen af materialesamlingen og omfanget af denne.

De enkelte forsvareres salær

På grundlag af de generelle bemærkninger ovenfor og oplysningerne i sagerne træffer landsretten afgørelse om de enkelte forsvareres salærer.

Salærene til forsvarerne er af byretten efter de vejledende salærtakster fastsat med udgangspunkt i et salær for hovedforhandlingen på 142.600 kr. + moms, dog for advokat S vedkommende 130.100 kr. + moms, da han ikke deltog i et af retsmøderne. Salærene er fastsat på grundlag af den faktisk anvendte tid i retten i 13 retsmøder under hovedforhandlingen. Der er efter det oplyste ikke uenighed om varigheden af retsmøderne. Salærene for de enkelte retsmøder fremgår af byrettens regneark.

Advokat M

Ved salærfastsættelsen tager landsretten udgangspunkt i et salær på 142.600 kr. + moms for hovedforhandlingen svarende til den faktisk anvendte tid med den forhøjelse, som byretten har foretaget. Den omstændighed, at hovedforhandlingen nogle af retsdagene havde en kortere varighed end den afsatte tid, kan efter oplysningerne i sagen ikke begrunde en yderligere forhøjelse af salæret for hovedforhandlingen. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at forhøje salæret i forhold til den faktisk anvendte tid.

Hertil kommer fire skriftlige fristforlængelser med et salær for hver på 850 kr. + moms, 4 fremstillinger med et salær for hver på 1.350 kr. + moms og 2 afhøringer hos politiet med et salær for hver på 1.700 kr. + moms, svarende til i alt 12.200 kr. + moms.

Det tiltrædes, at salæret for arrestbesøg i overensstemmelse med de vejledende salærtakster for fængselsbesøg af normal varighed er fastsat til 1.450 kr. + moms pr. besøg. Der er således ikke grundlag for som påstået af advokat M i salæranmodningen at fastsætte salæret efter et tidsforbrug på 8,4 timer med en timetakst på 1.700 kr. + moms. Det tiltrædes herefter, at salæret for arrestbesøg er fastsat som sket.

Advokat M har i sin salæranmodning påstået salæret forhøjet som følge af bl.a. "gennemgang af akter" og "gennemgang bilagsmappe samt nye bilag". Landsretten tiltræder, at der ikke foreligger oplysninger, der

giver grundlag for at tilkende advokaten salær for forberedelse af sagen ud over det salær for forberedelse, der er indeholdt i salæret for hovedforhandlingen.

Det tiltrædes herefter, at salæret til advokat M som sket er fastsat til 165.000 kr. + moms.

Advokat J

Ved salærfastsættelsen tager landsretten udgangspunkt i et salær på 142.600 kr. + moms for hovedforhandlingen svarende til den faktisk anvendte tid med den forhøjelse, som byretten har foretaget. Den omstændighed, at hovedforhandlingen nogle af retsdagene havde en kortere varighed end den afsatte tid, kan efter oplysningerne i sagen ikke begrunde yderligere forhøjelse af salæret for hovedforhandlingen. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at forhøje salæret i forhold til den faktisk anvendte tid.

Landsretten lægger til grund, at advokat J er honoreret for arrestbesøg, fristforlængelser og køretid i overensstemmelse med sin honoraranmodning.

Advokat J har anmodet om, at der tilkendes ham særskilt honorar for løbende gennemgang af forsvarergerparter svarende til 6 timers arbejde. Tidsforbruget dækker den gennemgang af materiale, der under efterforskningen modtages fra politiet, med henblik på "at sikre, at efterforskningen skrider rimeligt frem, at der efterforskes objektivt, om der skal foretages yderligere efterforskning, og at gennemgå efterforskningen med sigtede under arrestbesøgene".

Landsretten er enig med byretten i, at der ikke foreligger oplysninger, der som følge af den nævnte gennemgang kan begrunde en forhøjelse af salæret ud over salæret for hovedforhandlingen.

I overensstemmelse med de generelle bemærkninger ovenfor er der ikke grundlag for at tilkende advokat J særskilt salær for en telefonsamtale med sigtede.

Advokat J har anmodet om yderligere salær for 8 timer for udarbejdelse af procedure og materialesamling.

Landsretten finder i overensstemmelse med de generelle bemærkninger ovenfor om salær for

materialesamlinger ikke grundlag for at tilsidesætte byrettens skøn, hvorefter der er tilkendt advokat J et salær for et tidsforbrug på 5 timer til at udarbejde materialesamling.

Det tiltrædes herefter, at salæret til advokat J som sket er fastsat til 195.000 kr. + moms.

Advokat H

Ved salærfastsættelsen tager landsretten udgangspunkt i et salær på 142.600 kr. + moms for hovedforhandlingen svarende til den faktisk anvendte tid med den forhøjelse, som byretten har foretaget. Den omstændighed, at hovedforhandlingen nogle af retsdagene havde en kortere varighed end den afsatte tid, kan efter oplysningerne i sagen ikke begrunde en yderligere forhøjelse af salæret for hovedforhandlingen. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at forhøje salæret i forhold til den faktisk anvendte tid.

Landsretten lægger til grund, at advokat H er honoreret for fristforlængelser og køretid i overensstemmelse med sin honoraranmodning.

Det tiltrædes, at salæret for arrestbesøg i overensstemmelse med de vejledende salærtakster for fængselsbesøg af normal varighed er fastsat til 1.450 kr. + moms pr. besøg. Der er således efter de foreliggende oplysninger ikke grundlag for som påstået af advokat H i salæranmodningen at fastsætte salæret for 2 arrestbesøg højere, fordi besøgene varede henholdsvis 1 time og 1½ time.

Advokat H har i brev af 22. august 2016 oplyst, at han ikke er honoreret for 2 politiafhøringer. Salæret forhøjes derfor i overensstemmelse med advokatens anmodning, der også fremgår af hans salæranmodning til byretten, med 5.100 kr. + moms.

Det tiltrædes herefter, at salæret til advokat H som sket er fastsat til 206.000 kr. + moms, idet salæret dog forhøjes med det angivne beløb vedrørende politiafhøringer.

Advokat L

Ved salærfastsættelsen tager landsretten udgangspunkt i et salær på 142.600 kr. + moms for hovedforhandlingen svarende til den faktisk anvendte tid med den forhøjelse, som byretten har

foretaget. Den omstændighed, at hovedforhandlingen nogle af retsdagene havde en kortere varighed end den afsatte tid, kan efter oplysningerne i sagen ikke begrunde en yderligere forhøjelse af salæret for hovedforhandlingen. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at forhøje salæret i forhold til den faktisk anvendte tid.

Landsretten lægger til grund, at advokat L er honoreret for arrestbesøg, fristforlængelser, afhøringer hos politiet og køretid i overensstemmelse med sin honoraranmodning.

Advokat L har i sin salæranmodning påstået salæret forhøjet som følge af ekstraordinært arbejde under efterforskningen, arbejde inden fremkomst af anklageskrift og arbejde

vedrørende mentalundersøgelse mv. af sigtede. Landsretten tiltræder, at der ikke foreligger oplysninger, der giver grundlag for at tilkende advokaten salær for arbejde under efterforskningen ud over det salær for forberedelse, der er indeholdt i salæret for hovedforhandlingen. Efter oplysningerne om advokat L arbejde vedrørende mentalundersøgelse mv. af sigtede, herunder bemærkninger i relation til forelæggelse for Retslægerådet, forhøjes salæret med 8.500 kr. + moms for dette ekstraordinære arbejde.

Det tiltrædes herefter, at salæret til advokat L som sket er fastsat til 223.000 kr. + moms, idet salæret dog forhøjes med det angivne beløb for arbejde vedrørende mentalundersøgelse, forelæggelse for Retslægerådet mv.

Advokat S

Ved salærfastsættelsen tager landsretten udgangspunkt i et salær på 130.100 kr. + moms for hovedforhandlingen svarende til den faktisk anvendte tid med den forhøjelse, som byretten har foretaget. Den omstændighed, at hovedforhandlingen nogle af retsdagene havde en kortere varighed end den afsatte tid, kan efter oplysningerne i sagen ikke begrunde en yderligere forhøjelse af salæret for hovedforhandlingen. Der er heller ikke i øvrigt grundlag for at forhøje salæret i forhold til den faktisk anvendte tid.

Landsretten lægger til grund, at advokat S er honoreret for arrestbesøg, fristforlængelser og køretid i overensstemmelse med sin honoraranmodning.

Advokat S har i sin salæranmodning anmodet om, at der tilkendes ham salær for ekstraordinær forberedelsestid i 12 timer. Landsretten er enig med byretten i, at der ikke foreligger oplysninger, der kan begrunde en forhøjelse af salæret ud over salæret for hovedforhandlingen.

Det tiltrædes herefter, at salæret til advokat S som sket er fastsat til 190.750 kr.

+ moms

T h i b e s t e m m e s:

Byrettens salærafgørelser stadfæstes med de ændringer, at salæret til advokat H forhøjes med 5.100 kr. + moms, og at salæret til advokat L forhøjes med 8.500 kr. + moms.

Sagerne sluttet.”